

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu: Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

1. Cel programu

Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji umieszczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK).

2. Wskaźnik osiągnięcia celu programu

Stopień realizacji celu programu jest mierzony za pomocą wskaźników osiągnięcia celu pod następującymi nazwami:

- 1) Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (RLM)
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi: co najmniej 35 500 RLM
- 2) Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (osoby)
Planowana wartość wskaźnika osiągnięcia celu wynosi: co najmniej 35 500 osób

3. Budżet

Budżet na realizację programu w zwrotnej formie dofinansowania wynosi do 710 mln zł.

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2019–2023, przy czym:

- 1) zobowiązania (rozumiane jako podpisywanie umów udostępnienia środków) podejmowane będą do 31.12.2022 r.,
- 2) środki wydatkowane przez beneficjenta będą do 31.12.2023 r.

5. Terminy i sposób składania wniosków

- 1) Nabór wniosków prowadzony będzie w trybie ciągłym do wyczerpania środków przeznaczonych na dany rok.
- 2) Terminy, sposób składania i rozpatrywania wniosków określone zostaną odpowiednio w ogłoszeniu o naborze, który zamieszczony będzie na stronie internetowej NFOŚiGW.
- 3) Wnioski beneficjentów końcowych będą przyjmowane i obsługiwane przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW), które przystąpią do niniejszego programu i zawrą z NFOŚiGW umowę udostępnienia środków.
- 4) Terminy, sposób składania i rozpatrzenia wniosków opisanych w pkt 3) określą indywidualnie WFOŚiGW w ogłoszeniach o naborze zamieszczonych na swoich stronach internetowych.

6. Koszty kwalifikowane

- 1) Okres kwalifikowalności kosztów od **01.01.2019 r.** do **31.12.2023 r.**, w którym to poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane.
- 2) W ramach kosztów kwalifikowanych finansowane będą:
 - a) kompletne przydomowe oczyszczalnie ścieków wyposażone w reaktory biologiczne, których producenci i dostawcy przedstawiają:
 - deklaracje właściwości użytkowych zgodne z normą zharmonizowaną PN-EN 12566-3+A2:2013-10 lub nowszą;
 - raporty z badań wyrobu wystawione przez laboratoria notyfikowane przez Komisję Europejską, potwierdzające informacje przedstawione w deklaracjach właściwości użytkowych.Jeżeli powyższy warunek nie zostanie spełniony to koszty zakupu urządzeń, robót budowlano-montażowych i innych usług z nimi związanych będą niekwalifikowane;
 - b) budowa, rozbudowa lub modernizacja lokalnych oczyszczalni ścieków komunalnych;
 - c) budowa i/lub modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej z wyłączeniem obszarów aglomeracji wymienionych w KPOŚK, pod warunkiem wykazania, że odprowadzane ścieki będą oczyszczane zgodnie z prawem;
 - d) podłączenia budynków do istniejącej lub będącej w trakcie realizacji sieci kanalizacji sanitarnej. Przez podłączenie należy rozumieć przyłącze kanalizacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1152 z późn. zm.) wraz z niezbędnymi elementami umożliwiającymi fizyczne połączenie instalacji wewnętrznej w budynku z siecią kanalizacyjną;
 - e) budowa, rozbudowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody, ujęć wody służących zaopatrzeniu w wodę obszarów poza terenami aglomeracji ujętymi w KPOŚK;
 - f) budowa i/lub modernizacja sieci wodociągowej z wyłączeniem obszarów aglomeracji wymienionych w KPOŚK;
 - g) podłączenia budynków do istniejącej lub będącej w trakcie realizacji sieci wodociągowej. Przez podłączenie należy rozumieć przyłącze wodociągowe w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków wraz z niezbędnymi elementami umożliwiającymi fizyczne połączenie instalacji wewnętrznej w budynku z siecią wodociągową.
- 3) Koszty związane z realizacją przedsięwzięć będą kwalifikowane wyłącznie w zakresie poniższego uszczegółowienia:
 - a) zakup, dostawa i montaż urządzeń i linii technologicznych. Przez urządzenia należy rozumieć wszystkie te elementy, które decydują o efekcie ekologicznym zakładanym w dofinansowywanym przedsięwzięciu,
 - b) przygotowanie terenu,
 - c) roboty demontażowe i rozbiórkowe obiektów kolidujących z planowanymi urządzeniami i rurociągami,
 - d) roboty ziemne i budowlano-montażowe,
 - e) montaż urządzeń,
 - f) przywrócenie terenu do stanu pierwotnego,
 - g) rozruch urządzeń i instalacji,
 - h) instalacje doprowadzające media do obiektów technologicznych,
 - i) budowa/przebudowa/modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej,
 - j) podłączenia budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego,
 - k) budowa/przebudowa/modernizacja sieci wodociągowej,

- l) podłączenia budynków do sieci wodociągowej,
- m) przełożenie sieci i obiektów sieciowych kolidujących z planowanymi urządzeniami i rurociągami,
- n) podatek od towarów i usług (VAT) wykazany w fakturach rozliczanych przez WFOŚiGW, jeżeli beneficjentowi nie przysługuje prawo do zwrotu VAT,
- o) wykonanie dokumentacji projektowej,
- p) koszty usług niezbędnych do realizacji inwestycji tj. koszty nadzoru inwestorskiego, obsługi geodezyjnej oraz badań geologicznych.

W przypadku oczyszczalni przydomowych koszty zostaną uznane za kwalifikowane wyłącznie wówczas, gdy zrealizowany zostanie zakup i montaż nowej przydomowej biologicznej oczyszczalni ścieków.

4) Koszty niekwalifikowane:

- a) wykup gruntów wraz innymi kosztami związanymi z nabyciem prawa do nieruchomości i wszelkimi formami odszkodowania,
- b) opracowanie dokumentacji przetargowej (SIWZ), w tym program funkcjonalno-użytkowy,
- c) zarządzanie projektem, pomoc techniczna, wszelkie opinie, ekspertyzy,
- d) budowa/rozbudowa/modernizacja budynków administracyjnych,
- e) wszelkie opłaty administracyjne, w tym: za przyłączenie się do sieci kanalizacyjnej, wydanie warunków technicznych przyłączenia, związanych z odbiorem wnoszonych na rzecz przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego (w rozumieniu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków) oraz opłaty administracyjne wnoszone na rzecz beneficjenta.

7. Formy i warunki udzielania dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

Udostępnienie środków dla WFOŚiGW z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek.

7.2 Intensywność dofinansowania

Dofinansowanie do 100% kosztów kwalifikowanych.

7.3 Warunki dofinansowania

Warunki udostępnienia środków finansowych NFOŚiGW dla WFOŚiGW z przeznaczeniem na udzielanie pożyczek:

- 1) udostępnienie środków nastąpi na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z NFOŚiGW;
- 2) udostępnienie środków następuje w formie refundacji;
- 3) WFOŚiGW zwraca udostępnione przez NFOŚiGW na środki finansowe na bieżąco, w miarę dokonywania spłat kapitału i odsetek pożyczki przez beneficjentów końcowych, na warunkach określonych w umowie udostępnienia środków;
- 4) pożyczki dla beneficjentów końcowych udzielane będą przez WFOŚiGW z uwzględnieniem postanowień umowy udostępnienia środków.

Warunki dofinansowania z udziałem środków NFOŚiGW udzielanego przez WFOŚiGW beneficjentom końcowym

- 1) Warunki udzielania pożyczek przez WFOŚiGW, w tym warunki częściowego umorzenia wypłaconych pożyczek beneficjentom końcowym, określają poszczególne WFOŚiGW w umowie z beneficjentem końcowym, uwzględniając postanowienia zawartej z NFOŚiGW umowy udostępnienia środków, z zachowaniem poniższych zasad:
 - a) oprocentowanie pożyczki zmienne WIBOR – 3M, lecz nie mniej niż 2%,
 - b) odsetki z tytułu oprocentowania pożyczki spłacane są na bieżąco w okresach kwartalnych. Pierwsza spłata na koniec kwartału kalendarzowego, następującego po kwartale, w którym wypłacono pierwszą transzę środków,
 - c) okres finansowania: nie dłuższy niż 15 lat. Okres finansowania jest liczony od daty planowanej wypłaty pierwszej transzy pożyczki do daty planowanej spłaty ostatniej raty kapitałowej,
 - d) okres karencji: karencja w spłacie liczona jest od wypłaty ostatniej transzy pożyczki, lecz nie może być dłuższa niż 6 miesięcy,
 - e) WFOŚiGW może częściowo umorzyć na warunkach określonych w „Zasadach udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”:
 - w przypadku, gdy wartość wskaźnika G^1 jest mniejsza niż 1200 w wysokości do 50% wypłaconej kwoty pożyczki, lecz nie więcej niż 5 milionów złotych²,
 - w przypadku, gdy wartość wskaźnika G^1 jest większa lub równa 1200 w wysokości do 30% wypłaconej kwoty pożyczki, lecz nie więcej niż 5 milionów złotych²,
 - f) w przypadku opóźnień w spłacie rat kapitałowych i odsetek, wysokość kwoty przypadającej do umorzenia ulega zmniejszeniu w następujący sposób:
 - o 0,5% kwoty wypłaconej pożyczki za każdy dzień opóźnienia,
 - o kwotę odsetek spłaconych po terminie, przy czym w przypadku opóźnienia w spłacie odsetek przekraczającego łącznie w okresie spłaty 30 dni – umorzenie nie przysługuje.
 - g) W przypadku spełnienia przez beneficjenta warunków umorzenia, umorzeniu podlegają ostatnie raty pożyczki,
 - h) W przypadku umorzenia pożyczek na wskazanych warunkach, WFOŚiGW nie są zobowiązane do zwrotu Narodowemu Funduszowi prawidłowo umorzonych beneficjentom końcowym kwot pożyczek.
- 2) Udzielenie dofinansowania przez WFOŚiGW beneficjentom końcowym następuje z uwzględnieniem przepisów dotyczących dopuszczalności pomocy publicznej.
- 3) Okres trwałości dla przedsięwzięcia realizowanego w ramach programu wynosić będzie 5 lat od daty zakończenia.

¹ Wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, o którym mowa w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.), przy czym bierze się pod uwagę wskaźnik określony dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku.

²Dla określenia procentowego poziomu umorzenia uwzględniana jest najwyższa wartość wskaźnika G spośród gmin w powiecie lub województwie albo gmin wchodzących w skład związku gmin lub spółki.

7.4 Beneficjenci

Beneficjentem są WFOŚiGW, które mogą udzielać pożyczek: jednostkom samorządu terytorialnego i ich związkom lub podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego (beneficjenci końcowi).

7.5 Rodzaje przedsięwzięć:

Wsparciem finansowym objęte jest zaopatrzenie w wodę i/lub zagospodarowanie ścieków na obszarach poza aglomeracjami ujętymi w KPOŚK. Finansowaniem objęte są również podłączenia do sieci wodociągowej

i kanalizacyjnej tylko dla gospodarstw domowych (w tym również zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe), gospodarstw agroturystycznych, obiektów użyteczności publicznej. Nie będą finansowane podłączenia do niezabudowanych nieruchomości oraz budynków, które nie są użytkowane.

Finansowane będzie:

- 1) Wykonanie przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków (PBOŚ) o przepustowości do 50 RLM, oczyszczających ścieki bytowo-gospodarcze z gospodarstw domowych, gospodarstw agroturystycznych i obiektów użyteczności publicznej;

Z zakresu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków wyłącza się:

- a) obszary, dla których budowa zbiorczych systemów odprowadzenia ścieków jest ekonomicznie uzasadniona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi sposobu wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji, w tym z zastosowaniem odpowiedniego współczynnika koncentracji,
 - b) obszary, na których istnieje możliwość podłączenia się do istniejącego lub będącego w trakcie realizacji zbiorczego systemu kanalizacyjnego,
 - c) obszary, dla których przed 2028 rokiem został, przez jednostkę samorządu terytorialnego lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji jej zadań własnych, zaplanowany i będzie wykonany zbiorczy system odprowadzania ścieków;
- 2) Wykonanie lokalnych oczyszczalni ścieków dla budynków, osiedli mieszkaniowych oraz małych miejscowości o zwartej zabudowie z wyłączeniem obszarów aglomeracji wymienionych w KPOŚK;
 - 3) Wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej na obszarach, na których gęstość zabudowy jest wystarczająca by budowę sieci kanalizacyjnej można było uznać za ekonomicznie uzasadnioną.
 - 4) W zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej Program dotyczy sieci budowanych w celu wykorzystania potencjału istniejących/budowanych oczyszczalni ścieków, które w chwili zakończenia przedsięwzięć spełniać będą wymogi polskiego prawa dotyczące jakości ścieków oczyszczonych;
 - 5) Wykonanie podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej w systemie kanalizacji grawitacyjnej, ciśnieniowej, podciśnieniowej;
 - 6) Wykonanie stacji uzdatniania wody, ujęć wody dla obszarów poza terenami aglomeracji ujętymi w KPOŚK;
 - 7) Wykonanie sieci wodociągowej z wyłączeniem obszarów aglomeracji wymienionych w KPOŚK;
 - 8) Wykonanie podłączeń budynków do sieci wodociągowej.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

Kryteria dostępu

KRYTERIA DOSTĘPU			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru.		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym w chwili złożenia formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki.		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu beneficjentów, określonym w programie priorytetowym.		
5.	W ciągu ostatnich 3 lat przed dniem złożenia wniosku NFOŚiGW nie wypowiedział Wnioskodawcy lub nie rozwiązał z nim umowy o dofinansowanie – za wyjątkiem rozwiązania za porozumieniem stron – z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy		
6.	Wnioskodawca wywiązuje się z zobowiązań publicznoprawnych na rzecz NFOŚiGW, właściwych organów, czy też podmiotów		
7.	Realizacja przedsięwzięcia nie została zakończona przed dniem złożenia wniosku.		
8.	Okres realizacji przedsięwzięcia i wypłaty dofinansowania są zgodne z programem priorytetowym.		
9.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z programem priorytetowym.		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów dostępu powoduje odrzucenie wniosku.

Nie ustala się kryteriów jakościowych.

9. Postanowienia dodatkowe

Procedura naboru i rozpatrywania wniosków odbywać się będzie zgodnie z wewnętrznymi regulacjami poszczególnych WFOŚiGW, z uwzględnieniem niniejszego programu oraz poniższych zasad:

1) Przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków (PBOŚ):

- a) udokumentowanie odpowiednich warunków gruntowych pozwalających na wprowadzenie ścieków do ziemi. Podstawą oceny warunków gruntowych będzie dokumentacja geologiczna oraz opinia sporządzona przez uprawnionego geologa. Profile geologiczne ww. dokumentacji muszą być sporządzone w miejscu lokalizacji urządzeń rozsączających dla każdej PBOŚ. Profil musi być wykonany do głębokości 4 m i wskazywać: rodzaj, miąższość warstw oraz klasę przepuszczalności gruntu, poziom wody gruntowej. Dokumentacja wraz z opinią musi wykazać, że zarówno przepuszczalność gruntu min. klasa C*, bez potrzeby jego wymiany, jak i poziom wody min. 2,2 m od poziomu istniejącego terenu, pozwala na wprowadzenie do ziemi, wyliczonej ilości ścieków oczyszczonych,

* minimalny współczynnik filtracji dla klasy gruntów C ustala się jak dla piasku gliniastego. PBOŚ planowane do budowy na obszarach gdzie występują gorsze warunki gruntowe (w strefie wprowadzania ścieków do ziemi) nie będą kwalifikowane do dofinansowania,

- b) jakość ścieków oczyszczonych odpowiadać będzie parametrom jak dla oczyszczalni poniżej 2 000 RLM zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. *w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego lub innych jeżeli wynikają one z decyzji pozwoleń wodnoprawnych* (Dz. U. poz. 1800, z późn. zm.),
- c) urządzenia PBOŚ wyposażone będą w reaktory biologiczne, których producenci i dostawcy przedstawią deklaracje zgodności z normą PN-EN 12566-3+A2:2013-10 lub nowszą. Wymaga się, aby na etapie wyłaniania Wykonawcy robót, jak i realizacji jakość urządzeń potwierdzona była pełnym raportem z badań PBOŚ, zgodnym z normą PN-EN 12566-3+A2:2013-10 lub nowszą, w szczególności Załącznikiem B – badanie skuteczności oczyszczania, wystawiony przez laboratorium notyfikowane przez Komisję Europejską,
- d) oświadczenie eksploatatora oczyszczalni ścieków, do której mają być kierowane osady z PBOŚ o możliwości przyjęcia przewidywanej ilości osadów.

2) Lokalne oczyszczalnie ścieków:

Przedsięwzięcie obejmować powinno budowę nowej lub rozbudowę/modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków o przepustowości od 50 RLM.

3) Sieci kanalizacji sanitarnej:

Podłączenia wykonywane w ramach tego rodzaju przedsięwzięć podlegają wymaganiom opisanym w treści programu.

4) Podłączenia kanalizacyjne do budynków:

Podłączenie musi wykazywać kompleksowość inwestycji, w wyniku której właściciel posesji przy rozliczeniu efektu ekologicznego i okresie trwałości, zawrze z Przedsiębiorstwem umowę na odprowadzenie ścieków oraz wykaże, że instalacja w tym okresie jest użytkowana.

5) Stacje uzdatniania wody, ujęcia wody

Woda wprowadzana do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę musi spełniać wymagania wskazane w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz.U. poz. 2294, z późn. zm.).

6) Sieci wodociągowe

Podłączenia wykonywane w ramach tego rodzaju przedsięwzięć podlegają wymaganiom opisanym w treści programu.

7) Podłączenia budynków do sieci o wodociągowych

Podłączenie musi wykazywać kompleksowość inwestycji, w wyniku której właściciel posesji przy rozliczeniu efektu ekologicznego i okresie trwałości, zawrze z Przedsiębiorstwem umowę o zaopatrzenie w wodę oraz wykaże, że instalacja w tym okresie jest użytkowana.